

Sygn. akt XIII Ca 478/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Alicja Spustek-Kłaskała

Sędziowie: SSO Violetta Kossowska-Czinar

SSR del. Małgorzata Sewera

Protokolant: Magdalena Maślanka

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **M. C.**

przeciwko **małoletnim A. C., Ł. C. (1) reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową M. K.**

o obniżenie alimentów

oraz z powództwa **małoletnich A. C. i Ł. C. (1) reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. K.**

przeciwko **M. C.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionych przez obie strony od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 26 czerwca 2014 r. sygn. akt III RC 742/13

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że alimenty zasądzone od pozwanego M. C. na rzecz małoletnich powodów A. C. i Ł. C. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 12 lutego 2008 sygn. akt III RC 446/07 w kwotach po 550 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich, podwyższa z dniem 1 września 2014 r. do kwoty po 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie na każdego z małoletnich, płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk przedstawicielki ustawowej M. K.;

II. oddala w pozostałej części apelację małoletnich powodów A. C. i Ł. C. (1) oraz w całości apelację powoda M. C..

Sygn. akt XIII Ca 478/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia w punkcie I oddalił powództwo M. C. przeciwko małoletnim A. C. i Ł. C. (1) o obniżenie alimentów oraz oddalił powództwo małoletnich

A. C. i Ł. C. (1) przeciwko M. C. o podwyższenie alimentów, a w punkcie II kosztami postępowania w kwocie 300 zł obciążył M. C..

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 12 lutego 2008 r. Sąd Rejonowy w Lubinie w sprawie III RC 446/07 podwyższył alimenty od M. C. na rzecz małoletnich A. C. i Ł. C. (1) ustalone ugodą zawartą przez strony przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 12 czerwca 2003 r. sygn. akt R III C 540/03 z kwoty po 400 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich do kwoty po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich poczynając od dnia 1 sierpnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. oraz do kwoty po 550 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, poczynając od dnia 1 stycznia 2008 r., płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów M. K..

W dacie wydania wyroku powód M. C. zatrudniony był w wymiarze 1/4 etatu w firmie PHU (...) we W. jako referent - handlowiec, z wynagrodzeniem w wysokości 384,30 zł netto miesięcznie. Dodatkowo bez umowy o pracę pracował w kilku lokach gastronomicznych jako barman czy też osoba organizująca imprezy. W 2006 r. powód osiągnął dochód w wysokości 15.977,63 zł. Powód nie utrzymywał żadnego kontaktu z małoletnimi, alimenty uiszczał regularnie. Na swoim utrzymaniu posiadał jeszcze małoletniego trzyletniego syna M. Ś.. W 2006 r. powód sprzedał mieszkanie we W. za cenę 209.000 zł. Na dzień 8 października 2007 r. posiadał na rachunku bankowym oszczędności w kwocie ok. 27.000 zł.

Matka małoletnich pozwanych M. K. pracowała wówczas na stanowisku kelnerki w Hotelu-Restauracji (...) Podobnie jak powód zajmowała się organizowaniem imprez w hotelu i poza nim. Z tego tytułu uzyskiwała średnie wynagrodzenie w wysokości 724,84 zł netto miesięcznie, a także napiwki co łącznie z wynagrodzeniem dawało kwotę w wysokości ok. 1.500 zł netto miesięcznie lub też wyższą w zależności od liczby organizowanych imprez. Rodzina nie miała własnego lokum, okresowo pomieszkiwała u brata M. K. w L..

Małoletni pozwani uczęszczali do klasy „o”. Miesięczna opłata za pobyt każdego dziecka wynosiła 201 zł miesięcznie. Małoletnia A. uczęszczała na dodatkowe zajęcia taneczne oraz język angielski. Opłata łączna za te zajęcia wynosiła 90 zł miesięcznie. Dziewczynka chorowała na atopowe zapalenie skóry. Matka małoletniej na zakup maści oraz kremów dla córki przeznaczała kwotę w wysokości ok. 70 zł.

Małoletni Ł. uczęszczał na zajęcia plastyczne do (...) w L., opłata roczna wynosiła 180 zł. Chłopiec miał problemy ze zdrowiem i pozostawał pod stałą specjalistyczną opieką lekarską (neurologiczną i kardiologiczną). Małoletni miewał ataki padaczki.

W październiku 2010 r. powód zawarł związek małżeński z J. W.. Z tego związku posiada dwójkę małoletnich dzieci: 3,5 letnią córkę Z. C. oraz 7 miesięcznego syna J. C.. Powód zamieszkuje wraz żoną i dziećmi w wynajętym trzypokojowym mieszkaniu położonym we W. przy ul. (...). Miesięczna opłata za najem oraz należności za media wynoszą łącznie ok. 2.300 zł. Żona powoda prowadzi własną działalność gospodarczą bar gastronomiczny (...) przy ul. (...), zatrudnia kilku pracowników. Posiada majątek osobisty w postaci działki letniskowej. Powód twierdził, iż nie jest mu znany dochód jaki osiąga żona z tytułu prowadzonej działalności, jak również nie miał wiedzy czy żona otrzymuje zasiłek macierzyński z ZUS.

W połowie czerwca 2014 r. powód (z zawodu mechanik maszyn i urządzeń) rozpoczął prowadzenie własnej działalności gospodarczej (usługi porządkowe i pielęgnacja zieleni). W okresie od 25 listopada 2013 r. do maja 2014 r. pracował w W. w firmie zajmującej się usługami porządkowymi, z tego tytułu uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości ok. 700 euro miesięcznie, które było powiększone o ekwiwalent oraz dodatki za pracę w weekendy. W tym czasie zamieszkiwał u brata, na dojazdy do Polski przeznaczał ok. 300 zł miesięcznie. Przed wyjazdem za granicę zatrudniony był na stanowisku barmana w Spółce (...) Sp. z o.o., z wynagrodzeniem w wysokości 1.500 zł brutto miesięcznie.

W 2010 r. powód uzyskał dochód w wysokości 12.057,50 zł, natomiast w 2011 r. dochód ten wyniósł 12.447,50 zł. Powód cały czas posiada zadłużenie wobec matki małoletnich pozwanych w kwocie 41.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami, z tytułu poczynionych przez nią nakładów na zakup mieszkania położonego we W., które w 2006 r. zostało

przez M. C. zbyte. Dotychczas egzekucja należności okazała się bezskuteczna. Od wskazanej transakcji powód nie uiścił również podatku, z tego tytułu posiada wobec Urzędu Skarbowego zadłużenie rzędu kilkunastu tysięcy złotych.

Powód był właścicielem kilku samochodów, trzy z nich (D. (...) rok produkcji 2006, M. (...) rok produkcji 1990 r. oraz A. (...) rok produkcji 2011 r.) w formie darowizny przekazał bratu pozostałe natomiast zbył. W lutym 2011 r. żona powoda nabyła od szwagra za kwotę 30.000 otrzymany uprzednio samochód marki D. (...). Powód miał konta w kilku bankach m.in. w (...) Banku (...) i Banku (...). Większość kont została przez powoda zamknięta. Powód utrzymuje bardzo ograniczony kontakt z małoletnimi pozwanymi, nie uczestniczy w ich wychowaniu, poza alimentami, które obecnie uiszcza nieregularnie za pośrednictwem komornika, nie partycypuje w żaden inny sposób w kosztach ich utrzymania.

Małoletni Ł. C. (1) ma 11 lat i uczęszcza do V klasy szkoły podstawowej. Stan zdrowia małoletniego uległ poprawie, chłopiec nie choruje przewlekle. Małoletni od kilku lat z sukcesami trenuje judo w klubie sportowym. Miesięczna opłata za treningi wynosi 90 zł, natomiast opłata za udział w zawodach i turniejach wynosi od 20 zł do 150 zł. Chłopiec uczęszcza również na basen, miesięczna opłata wynosi 70 zł. Z informacji matki małoletniego wynika, że chłopiec będzie wymagał leczenia ortodontycznego.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniego wynosi obecnie ok. 900-1.000 zł, na kwotę tą składają się następujące wydatki wyżywienie ok. 300 zł, odzież, obuwie ok. 100 zł, podręczniki szkole i pomoce naukowe ok. 50 zł, zajęcia sportowe 200 zł, środki higieniczne ok. 50 zł, okresowo wizyty lekarskie, część kosztów utrzymania mieszkania ok. 170 zł, wypoczynek letni i zimowy.

Małoletnia A. C. ma 13 lat i uczęszcza do I klasy gimnazjum. Dziewczynka osiąga bardzo dobre wyniki w nauce, w bieżącym roku szkolnym zaczęła uczyć się języka japońskiego. Dziewczynka cierpi na atopowe zapalenie skóry oraz skazę białkową. Małoletnia nosi okulary.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniej wynosi obecnie ok. 800-900 zł, na kwotę tą składają się następujące wydatki wyżywienie ok. 300 zł, odzież, obuwie ok. 100 zł, podręczniki szkolne, pomoce naukowe ok. 50 zł, środki higieniczne ok. 50 zł, okresowo wizyty lekarskie, część kosztów utrzymania mieszkania ok. 170 zł, wypoczynek letni i zimowy. Małoletni pozwani zamieszkują wraz matką oraz jej konkubentem w mieszkaniu komunalnym położonym we W. przy ul. (...). Najemcą ww. lokalu jest konkubent matki małoletnich. M. K. na pokrycie kosztów utrzymania mieszkania przekazuje parterowi kwotę 500 zł miesięcznie. Matka małoletnich pozwanych zatrudniona jest na podstawie umowy o pracę na czas oznaczony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku handlowca-fakturzystki w firmie S.C. (...), z tego tytułu uzyskuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1.306,72 zł netto, które jest powiększone o premie w wysokości 400-500 zł miesięcznie.

M. K. nie ma żadnego majątku, posiada zadłużenie na kwotę 3.200 zł z tytułu kredytu konsumpcyjnego. Bezskutecznie dochodzi od powoda kwoty ponad 40.000 zł, za którą chciała nabyć mieszkanie w TBS.

Sąd Rejonowy uznał, że brak jest podstaw do obniżenia alimentów zasądzonych przez Sąd Rejonowy w Lubinie w dniu 12 lutego 2008 r. Od daty wydania orzeczenia upłynął okres ponad sześciu lat, w czasie którego nastąpiły istotne zmiany w sytuacji zobowiązanego do alimentacji M. C. ale również w sytuacji uprawnionych do alimentów jego małoletnich dzieci. Powód w październiku 2010 r. zawarł związek małżeński, którego posiada dwójkę małoletnich dzieci (3,5 letnią córkę oraz 7 miesięcznego syna). W ocenie Sądu Rejonowego podnoszona przez powoda okoliczność znacznego pogorszenia się jego sytuacji finansowej nie koresponduje zarówno z możliwościami zarobkowymi powoda jak również z poziomem życia jego rodziny. Możliwości zarobkowe powoda nie uległy bowiem zmniejszeniu od daty ostatniego orzeczenia alimentacyjnego. Powód jest osobą młodą, ale posiadającą już doświadczenie zawodowe. W dacie wniesienia pozwu M. C. zatrudniony był jako barman, następnie podjął pracę w Austrii, osiągając z tego tytułu zarobki przekraczające 700 euro miesięcznie. Po kilkumiesięcznym pobycie zagranicznym w maju 2014 r. powrócił do Polski i zdecydował się na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Sąd Rejonowy zważył, że koszty utrzymania małoletnich pozwanych na przestrzeni ostatnich 6 lat uległy z pewnością zwiększeniu, chłopiec uczęszcza na dodatkowe, odpłatne zajęcia sportowe, małoletnia pozwana rozpoczęła naukę w gimnazjum, od lat choruje na atopowe zapalenie skóry co powoduje potrzebę dodatkowych wydatków.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo przedstawicielki ustawowej małoletnich A. C. i Ł. C. (1) o podwyższenie alimentów uznając, że żądanie to przewyższa możliwości zarobkowe ojca małoletnich.

Apelacje od powyższego orzeczenia wniósł zarówno M. C., jak i małoletni A. C. oraz Ł. C. (1) reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową M. K.

M. C. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- obrazę art. 233 kpc poprzez przyjęcie, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika zwiększenie uzasadnionych potrzeb małoletnich pozwanych
- obrazę art. 138 kro poprzez nieuwzględnienie istotnej zmiany stosunków w rozumieniu tego przepisu w postaci zmian, które nastąpiły w życiu powoda i wpływają na możliwości regulowania przez powoda alimentów względem pozwanych w dotychczasowym rozmiarze, w szczególności, że zmienił się krąg osób uprawnionych do alimentów od powoda w tym samym stopniu co małoletni pozwani.

M. C. wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie żądania pozwu wniesionego przez powoda i oddalenie powództwa małoletnich pozwanych,
- ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania – w zakresie powództwa o obniżenie alimentów
- zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania.

Małoletni A. i Ł. C. (1) reprezentowani przez matkę M. K. zaskarżonemu wyrokowi zarzucili:

- niedostateczne wyjaśnienie okoliczności sprawy i nie zebranie wszystkich dowodów,
- dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny.

Wskazując na powyższe zarzuty wnieśli o:

- zmianę zaskarżonego wyroku przez podwyższenie alimentów do kwoty po 800 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich, ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powoda pozwanego M. C. jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Natomiast apelacja małoletnich pozwanych powodów A. i Ł. C. (1) podlegała uwzględnieniu w części.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji wbrew zarzutom apelacji prawidłowo ocenił zgromadzone dowody w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych M. C., nie naruszając przepisu art. 233 § 1 kpc. Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, że od 2008 r. tj. od czasu zasądzenia poprzedniej kwoty alimentów możliwości zarobkowe powoda nie uległy zmniejszeniu. Powód podejmuje bowiem szereg aktywności zawodowych. Pracował jako barman z wynagrodzeniem 1500 zł oraz pomagał żonie w prowadzeniu baru gastronomicznego (...). Podejmował też działalność gospodarczą w W. korzystając z pomocy mieszkającego tam brata. W rezultacie od czerwca 2014 r

podejmuje działalność gospodarczą na terenie Polski. Ocenic należało, że możliwości zarobkowe M. C. niewątpliwie przewyższają 2500 zł miesięcznie skoro dochody uzyskiwane za granicą przewyższały kwotę 700 euro miesięcznie. Zważyć należy, że są to zwiększone dochody w porównaniu do tych uzyskiwanych w 2008 r. w kwocie 384,30 zł miesięcznie. Mimo, że powód nie ujawnił dochodów swojej żony, to o dobrej sytuacji materialnej rodziny świadczy fakt wynajmowania mieszkania za kwotę ok. 2000 zł miesięcznie, posiadanie samochodu osobowego wartości 30.000 zł zakupionego ze środków uzyskanych z kredytu zaciągniętego przez żonę powoda. Rację ma Sąd Rejonowy, że nie może zostać uwzględniona argumentacja powoda, który twierdzi, że ciężące na nim zobowiązanie pieniężne wobec matki małoletnich pozwanych w kwocie ok. 41.000 zł ogranicza jego możliwości finansowe przez co nie może uiszczać alimentów na dotychczasowym poziomie. Uwzględnienie tego zarzutu i obniżenie alimentów prowadziłoby do przerzucenia długu powoda na małoletnich pozwanych. Powód nie podał wiarygodnych wyjaśnień z jakich przyczyn nie uregulował tego długu bezpośrednio po sprzedaży mieszkania za kwotę 209.000 zł kilka lat temu. Powód nie wyjaśnił też z jakich przyczyn dokonał darowizny na rzecz brata samochodów osobowych, w tym samochodu następnie zakupionego przez jego żonę w 2011 r. Wbrew też twierdzeniom powoda zawarcie przez niego związku małżeńskiego i narodziny dwójki dzieci z tego związku świadczą o dobrej sytuacji materialnej i uzyskiwaniu dochodów, których nie ujawnia, pozwalających na utrzymanie nowej rodziny.

Odnosząc się do zarzutów obu apelacji dotyczących nieprawidłowej oceny zakresu zmian usprawiedliwionych potrzeb małoletnich pozwanych powodów należy wskazać, że Sąd Rejonowy zasadnie ustalił, że potrzeby te wzrosły od czasu ustalenia poprzednich kwot alimentów. Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że świadczenia alimentacyjne służą zaspokojeniu bieżących potrzeb, których zakres sąd ocenia nie tylko na podstawie przedstawionych dowodów (rachunki, faktury, przesłuchanie stron) ale również na podstawie doświadczenia życiowego biorąc pod uwagę obowiązujące ceny podstawowych towarów i usług oraz przeciętne koszty utrzymania w kraju. Udokumentowanie bieżących wydatków z reguły bywa utrudnione, bo trudno jest uzyskać faktury zakupu np. codziennych produktów żywnościowych i higienicznych, czy z tytułu wydatków na rozrywkę.

Nie ulega jednak wątpliwości, że skoro od ustalenia poprzedniej kwoty alimentów upłynęło 6 lat, to potrzeby małoletnich pozwanych powodów wzrosły w zakresie wyżywienia, zajęć dodatkowych, zakupu odzieży, potrzeb związanych ze szkołą. Małoletnia A. C. uczęszcza już do gimnazjum, uczy się dodatkowo języka japońskiego, nosi okulary i choruje na atopowe zapalenie skóry. Małoletni Ł. C. (2) uczęszcza do VI klasy szkoły podstawowej, trenuje judo w klubie sportowym, uczęszcza na basen i wymaga leczenia ortodontycznego. Dzieci korzystają z obozów sportowych i harcerskich, których koszt wynosi po 1600 zł rocznie. Biorąc pod uwagę te okoliczności, zwyczaj cen w okresie ostatnich 6 lat ocenić należy, że bieżące potrzeby każdego dziecka wzrosły przynajmniej o 200 zł miesięcznie.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz informacje podane przez matkę małoletnich pozwanych powodów w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że należało na bieżąco tj. od dnia podjęcia przez dzieci nauki w bieżącym roku szkolnym podwyższyć alimenty od ich ojca o kwotę 100 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, przy uwzględnieniu, że możliwości zarobkowe powoda pozwanego wzrosły do kwoty przewyższającej 2500 zł i nie zostały ujawnione w niniejszym postępowaniu w pełnej wysokości, tak jak dochody jego żony.

Z powyższych względów apelację powoda pozwanego M. C. należało oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc. Natomiast apelacja małoletnich pozwanych powodów A. C. i Ł. C. (1) podlegała uwzględnieniu w części na podstawie art.386 § 1 kpc.